Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
SHARPSTON
föredraget den 24 september 2015 [1]

Förenade målen C-359/14 och C-475/14

ERGO Insurance SE, genom filialen ERGO Insurance SELietuvos filialas
mot
If P&C Insurance AS, genom filialen If P&C Insurance AS filialas
(begäran om förhandsavgörande från Vilniaus miesto apylinkės teismas (Litauen))
och
AAS Gjensidige Baltic, genom filialen AAS 'Gjensidige Baltic' Lietuvos filialas
mot
UAB DK 'PZU Lietuva'

(begäran om förhandsavgörande från Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Lithuania))

"Civilrättsligt samarbete — Fastställande av tillämplig lag — Tillämpningsområde för Rom I- och Rom II-förordningarna — Direktiv 2009/103/EG — Olycka orsakad av ett dragfordon kopplat till en släpvagn, varvid varje fordon var försäkrat av olika försäkringsbolag avseende skadeståndsansvar — Olycka som inträffat i en annan medlemsstat än den där ansvarsförsäkring hade tecknats"

1. Ett dragfordon kopplat till en släpvagn är inblandat i en trafikolycka i en medlemsstat, men båda fordonen är registrerade i en annan medlemsstat där de är ansvarsförsäkrade hos två olika försäkringsbolag. Försäkringsgivaren för dragfordonet betalar hela den ersättning som offret har rätt till på grund av olyckan. Denna försäkringsgivare kräver sedan ersättning för en del av denna betalning (en regresstalan) mot försäkringsgivaren för släpvagnen.

2. I respektive begäran om förhandsavgörande har de båda hänskjutande domstolarna sökt vägledning beträffande huruvida en sådan regresstalan omfattas av tillämpningsområdet för de unionsrättsliga regler som avgör lagval i privaträtten och, om svaret är jakande, vilka bestämmelser som ska tillämpas. Mål C-359/14 avser en begäran om förhandsavgörande från Vilniaus miesto apylinkės teismas (distriktsrätten i staden Vilnius). Mål C-475/14 avser en begäran om förhandsavgörande från Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litauens högsta domstol). Båda avser viktiga frågor om tillämpningsområde och tolkning av unionslagstiftning avseende harmonisering av lagvalsregler, nämligen Rom I- [2] och Rom II-förordningarna [3]. Vidare uppkommer frågan huruvida särskilda bestämmelser i detta avseende införs genom direktiv 2009/103/EG [4] för att fastställa vilken rätt som är tillämplig beträffande trafikolyckor.

1 — Originalspråk: engelska.

2 — Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, s. 6).

3 — Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (EUT L 199, s. 40).

4 — Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG av den 16 september 2009 om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet (EUT L 263, 2009, s. 11).

Rättslig bakgrund

Systemet för harmonisering av internationell privaträtt

3. När det gäller harmonisering, mellan medlemsstaterna, av internationell privaträtt angavs i Brysselkonventionen [5] bestämmelser om vilken stats domstolar som hade behörighet att höra och avgöra en gränsöverskridande tvist. Denna konvention ersattes av Bryssel I-förordningen. [6] Romkonventionen [7] ingicks för att fortsätta harmoniseringsprocessen. Nästa steg var antagandet av två förordningar (kända som Rom I- och Rom II-förordningarna) i syfte att säkerställa att samma regler tillämpas i hela Europeiska unionen i situationer som innebär en lagkonflikt för att avgöra enligt vilken nationell lagstiftning målet ska avgöras, oaktat vilken medlemsstat den domstol vid vilken talan har väckts tillhör. De huvudsakliga målen med Rom I- och Rom II-förordningarna är att den gemensamma marknaden ska fungera väl, att göra det lättare att förutse hur en tvist kommer att lösas, att öka rättssäkerheten beträffande lagval och att främja fri rörlighet för domar. [8]

4. Det finns vissa principer som är gemensamma för båda förordningarna, inbegripet syftet att säkerställa att deras materiella tillämpningsområde och tolkning överensstämmer med varandra och med Bryssel I-förordningen. [9] Det är även förenligt med båda förordningarna med lagvalsregler att lagvalsregler införs för avtalsförpliktelser genom unionsrättsliga bestämmelser när det gäller särskilda frågor. [10]

Rom I-förordningen

5. Rom I-förordningen ska tillämpas ”på avtalsförpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt”. [11]

6. Den allmänna regeln är att den lag som parterna har valt tillämpas på ett avtal. [12]

7. När parterna inte har valt någon tillämplig lag ska den lag som gäller för avtalen fastställas enligt de allmänna bestämmelser som föreskrivs i artikel 4. I artikel 4.1 föreskrivs bestämmelser för fastställande av tillämplig lag på vissa typer av avtal. Lagen i det land där den part som ska utföra avtalets karakteristiska prestation har sin vanliga vistelseort ska enligt artikel 4.2 gälla för andra eller hybrida typer av avtal. Under andra omständigheter ska avtalet vara underkastat lagen i det land till vilket det har närmast anknytning (artikel 4.3 och 4.4).

5 — Konvention om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT 1978 L 304, s. 36). För en konsoliderad version, se EGT C 27, 1998, s. 1.

6 — Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, s. 1) (nedan kallad Bryssel I-förordningen). Denna förordning är inte tillämplig på Danmark (Artikel 1.3).

7 — Konvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (EGT L 266, 1980, s. 1).

8 — Se skäl 6 i ingressen till både Rom I- och Rom II-förordningarna.

9 — Se skäl 7 i ingressen till både Rom I- och Rom II-förordningarna.

10 — Se skäl 40 i ingressen till Rom I-förordningen och artikel 23 i den förordningen. Se även skäl 35 i ingressen till Rom II-förordningen och artikel 27 i den förordningen.

11 — Artikel 1.1.

12 — Artikel 3.1.

8. Artiklarna 5–8 avser andra särskilda typer av avtal. Artikel 7 avser tillämplig lag beträffande försäkringsavtal. I artikel 7.3 föreskrivs att parterna, när det gäller avtal av den i förevarande mål aktuella typen, bara får välja vissa lagar i enlighet med artikel 3. Dessa omfattar lagen i varje medlemsstat där risken föreligger vid den tidpunkt då avtalet ingås (artikel 7.3 a) och lagen i det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort (artikel 7.3 b). I artikel 7.4 föreskrivs tilläggsbestämmelser för försäkringsavtal avseende risker för vilka en medlemsstat föreskriver en skyldighet att teckna en försäkring. [13]

9. Artikel 15 har rubriken ”Laglig subrogation”. I den föreskrivs följande: ”När en person (borgenären) har en avtalsgrundad fordran mot en annan person (gäldenären) och en tredje man är skyldig att prestera till borgenären, eller redan har presterat till denna för att uppfylla denna skyldighet, ska den lag som reglerar den tredje mannens skyldighet mot borgenären avgöra om och i vilken utsträckning den tredje mannen har rätt att mot gäldenären utöva de rättigheter som borgenären hade mot gäldenären enligt den lag som reglerar förhållandet dem emellan.”

10. I artikel 16 föreskrivs att om ”en borgenär har en fordran på flera gäldenärer som är ansvariga för samma fordran och en av gäldenärerna redan helt eller delvis har fullgjort prestationen enligt denna fordran, ska den lag som reglerar gäldenärens förpliktelse gentemot borgenären även reglera gäldenärens regressrätt gentemot medgäldenärerna. Medgäldenärerna kan hänvisa till de invändningar de hade mot borgenären i den mån detta är tillåtet enligt den lag som reglerar deras förpliktelser mot borgenären”.

Rom II-förordningen

11. Rom II-förordningen ska tillämpas ”på utomobligatoriska förpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt”. [14]

12. Kapitel II har rubriken ”Skadeståndsgrundande händelser”. I artikel 4.1 anges den allmänna regeln att ”i fråga om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en skadeståndsgrundande händelse [ska] lagen i det land där skadan uppkommer tillämpas oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder av händelsen uppkommer”. Bestämmelser beträffande särskilda utomobligatoriska skyldigheter anges i artiklarna 5–12. [15]

13. Enligt artikel 18 får en skadelidande väcka talan direkt mot den ansvariges försäkringsgivare. I denna artikel föreskrivs följande: ”Den skadelidande kan väcka talan om skadestånd direkt mot den ansvariges försäkringsgivare, om detta föreskrivs i den tillämpliga lagen för den utomobligatoriska förpliktelsen eller i den tillämpliga lagen för försäkringsavtalet.”

14. Vissa gemensamma bestämmelser återfinns i kapitel V, inbegripet bestämmelser om subrogation i artikel 19 och flera skadevållare i artikel 20. Dessa bestämmelser återspeglar lydelsen i artiklarna 15 och 16 i Rom I-förordningen.

13 — De handlingar som domstolen förfogar över innehåller inte tillräckligt detaljerade upplysningar om de litauiska och tyska bestämmelser som reglerar obligatorisk motorfordons-försäkring för att jag ska kunna ge någon användbar kommentar angående den roll som artikel 7.4 kan spela.

14 — Artikel 1.1.

15 — Dessa bestämmelser omfattar emellertid inte sådana regresskrav som dem som uppkommer efter en trafikolycka.

Direktiv 2009/103

15. I direktiv 2009/103 kodifieras direktiven avseende ansvarsförsäkring för motorfordon. Enligt direktivet ska fordon som omfattas av obligatorisk motorfordonsförsäkring vara försäkrade för användning inom hela Europeiska unionen. Följande skäl i direktivet är relevanta. Enligt skäl 12 utgör medlemsstaternas skyldighet att se till att försäkringen omfattar åtminstone vissa minimibelopp ett viktigt inslag för att säkerställa skydd av skadelidande. I skäl 26 anges följande: ”I den försäkrades intresse bör dessutom varje försäkringsavtal vara sådant att en och samma premie ger det skydd som krävs i varje medlemsstat enligt dess lagstiftning eller det skydd som krävs i den medlemsstat där fordonet normalt är hemmahörande, om detta skydd är högre.”

16. Fordon definieras som ”varje slags motorfordon som är avsett för färd på land och som drivs av mekaniskt förmedlad kraft men som inte är spårbundet samt släpfordon, även om det inte är tillkopplat”. [16]

17. Den allmänna principen i artikel 3 är att varje medlemsstat ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fordon som normalt är hemmahörande inom dess territorium ska omfattas av ansvarsförsäkring. [17]

18. I artikel 14 föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att all obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon ska:

a) på grundval av en enda premie och för hela avtalstiden omfatta hela gemenskapens territorium, även under perioder när fordonet befinner sig i andra medlemsstater under avtalstiden, och

b) på grundval av denna enda premie tillförsäkra det skydd som krävs i varje medlemsstat enligt dess lagstiftning, eller det skydd som krävs enligt lagstiftningen i den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande, om detta är högre.”

Litauisk lag

19. Artikel 16 i lag nr 1X-378 av den 14 juni 2001 om obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon har rubriken ”Principer för utbetalning av ersättning”. I artikel 16.1 föreskrivs att ansvarig försäkringsgivare eller Byrån ska utge ersättning när användaren av ett motorfordon blir skadeståndsskyldig för skada som förorsakats skadelidande tredje man. Ersättningen ska utges med beaktande av lagstiftning gällande obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon i den stat där trafikolyckan inträffade. Enligt artikel 16.5 är den allmänna regeln att ersättning för skada orsakad av en släpvagn ska betalas enligt det försäkringsavtal som omfattar dragfordonet om de båda fordonen är sammankopplade vid tidpunkten för trafikolyckan. Ersättning enligt det avtal som omfattar släpvagnen uppkommer endast om båda fordonen har separerats och den orsakade skadan medför ansvar för användaren av släpvagnen.

16 — Artikel 1.1. Se dom Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146.

17 — Medlemsstaterna får, enligt artikel 5, föreskriva undantag för särskilda fysiska eller juridiska personer, offentliga eller privata, på vissa villkor. Ingenting i de handlingar som domstolen förfogar över tyder på att artikel 5 är relevant i de aktuella målen vid de hänskjutande domstolarna.

Tysk lag

20. Den hänskjutande domstolen i mål C-475/14 har förklarat att litauisk och tysk lag innehåller olika principer för ansvarsfördelning mellan försäkringsgivarna för fordon som drar ett annat fordon och fordon på släp i de fall skada på grund av trafikolyckor orsakas av sådana fordon i kombination. Enligt litauisk lag gäller den ovan angivna situationen. Enligt tysk lag ska emellertid försäkringsgivarna för dragfordonet respektive släpvagnen ersätta 50 procent var av den skada som orsakats av de kombinerade fordonen, oavsett huruvida släpvagnen kopplats isär från dragfordonet under olyckan, såvida inte de försäkrade parterna har kommit överens om något annat.[18] Vidare finns det skillnader mellan litauisk och tysk lag när det gäller fristerna för att väcka talan om skadestånd.

Bakgrund, förfarandet och tolkningsfrågorna

Mål C-359/14

21. Den 1 september 2011 åkte ett dragfordon med släpvagn, i Mannheim-området (Tyskland), när det svängde på en smal väg, av vägen och välte, vilket orsakade skada till ett belopp på 2 247,45 euro (LTL 7 760,02). Polistjänstemän i Cochem (Tyskland) fastställde att dragfordonets förare var ansvarig för den skada som orsakats under olyckan. Vid tidpunkten för olyckan omfattades ägarens eller den behörige användarens civilrättsliga ansvar av försäkringsbolaget ERGO SE:s (nedan kallat ERGO) obligatoriska ansvarsförsäkring, medan släpvagnen var försäkrad av en filial av If P&C Insurance AS (nedan kallad If P&C). Republiken Litauen är den vanliga platsen för båda försäkringsbolagens verksamhet. ERGO betalade ersättning för den skada som uppkommit till följd av olyckan. Bolaget väckte därefter talan i Litauen och yrkade att If P&C skulle hållas solidariskt ansvarigt för den skada som hade uppkommit.

22. Vilniaus miesto apylinkės teismas har förklarat att Litauens högsta domstol har funnit att rättsförhållandet mellan försäkringsgivaren för ett dragfordon och försäkringsgivaren för en släpvagn som är kopplad till dragfordonet är av avtalsrättslig karaktär när en fråga om den första försäkringsgivarens regressrätt mot den andra försäkringsgivaren uppkommer. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att det råder tvivel beträffande huruvida den tolkningen ska tillämpas, eftersom begreppen avtalsförhållanden och utomobligatoriska förhållanden enligt unionsrätten utgör självständiga begrepp. Vidare finns det inte något skriftligt eller muntligt avtal mellan de båda försäkringsgivarna. Under dessa omständigheter är det även oklart huruvida den i förevarande mål tillämpliga lagen (tysk lag eller litauisk lag) ska fastställas i enlighet med Rom II-förordningen.

Mål C-475/14

23. Den 21 januari 2011 inträffade en trafikolycka i Tyskland då ett dragfordon kopplat till ett släp förorsakade skada på tredjemans egendom. Vid tidpunkten för olyckan omfattades ägarens eller den behörige användarens civilrättsliga ansvar av den litauiska filialen av AAS Gjensidige Baltics (nedan kallad Gjensidige Baltic) obligatoriska ansvarsförsäkring, medan släpvagnen var försäkrad av UAB DK PZU Lietuva (nedan kallad UAB). Den tyska representanten för den skadelidande begärde ersättning och Gjensidige Baltic betalade ut sådan på 1 254,36 euro (LTL 4 331,05). Gjensidige Baltic begärde därefter ersättning för hälften av denna utbetalning, till ett belopp på 672,02 euro (LTL 2 165,53), från försäkringsgivaren för släpvagnen. En tvist uppkom avseende vilken lag (litauisk eller tysk) som skulle tillämpas på Gjensidige Baltics regressrätt och på frågan huruvida denna försäkringsgivare var ensam betalningsskyldig eller solidariskt ansvarig tillsammans med UAB.

18 — I beslutet om hänskjutande i mål C-475/14 har den hänskjutande domstolen hänvisat till dom nr IV 279/08 av den 27 oktober 2010 från den tyska federala domstolen. Det målet rörde fordon som omfattades av tyska försäkringsavtal för vilka tyska försäkringsregler gällde. Detta skiljer sig från situationen i de här aktuella målen vid de hänskjutande domstolarna, vilka avser fordon som är registrerade utomlands och som omfattas av försäkringsavtal som utfärdats i en annan medlemsstat.

24. Distriktsrätten i staden Vilnius biföll Gjensidige Baltics talan. Den fann att, eftersom den skada som följde av trafikolyckan inträffade i Tyskland, skulle tysk lag tillämpas på den utomobligatoriska förpliktelse som hade sin grund i den skadeståndsgrundande händelsen, i enlighet med artikel 4.1 i Rom II-förordningen. Denna dom upphävdes av Vilniaus apygardos teismas (Vilnius regionala domstol). Gjensidige Baltic överklagade den sistnämnda domstolens dom till Litauens högsta domstol. Den domstolen anser att målet i första hand avser frågan hur förhållanden mellan försäkringsgivare för dragfordon och försäkringsgivare för släpvagnar ska kategoriseras och vilken lag (tysk eller litauisk) som är tillämplig på dessa förhållanden.

25. Den hänskjutande domstolen anser att det är viktigt att avgöra huruvida artikel 14 b i direktiv 2009/103 ska behandlas som en bestämmelse som fastställer tillämplig lag inte bara i fall som rör skydd för skadelidande vid trafikolyckor, utan också när det gäller en försäkringsgivares regresstalan när det uppkommer en trafikolycka som omfattar dragfordon och släpvagnar som används i kombination.

26. Följande frågor har därför ställts till domstolen för ett förhandsavgörande i dessa båda mål.

I mål C-359/14 har Vilniaus miesto apylinkės teismas ställt följande frågor:

”1. Ska artikel 4.4 i [Rom I-förordningen], i vilken det föreskrivs att ”[o]m inte tillämplig lag kan fastställas enligt punkt 1 eller 2 ska avtalet vara underkastat lagen i det land till vilket det har närmast anknytning” tolkas så, att tysk lag ska tillämpas under sådana omständigheter som de som har uppkommit i förevarande fall?

2. Om svaret på den första frågan är nekande, ska den princip som fastställts i artikel 4 i [Rom II-förordningen] tolkas så, att tillämplig lag på tvisten mellan dragfordonets försäkringsgivare och släpvagnens försäkringsgivare, under sådana omständigheter som dem som har uppkommit i förevarande fall, ska fastställas i enlighet med lagen i det land där den skada som orsakats av trafikolyckan uppkom?”

I mål C-475/14 har Lietuvos Aukščiausiasis Teismas ställt följande frågor:

”1. Är artikel 14 b i direktiv 2009/103 en lagvalsregel som med avseende på person (*ratione personae*) ska tillämpas inte endast på skadelidande vid trafikolyckor utan även på försäkringsgivaren för det fordon som vållat skadan i samband med olyckan, för att fastställa tillämplig lag avseende förhållandena mellan dessa parter, och utgör denna artikel en specialbestämmelse (*lex specialis*) i förhållande till lagvalsreglerna i [Rom I- och Rom II-förordningarna?]

2. Om den första frågan besvaras nekande bör det klargöras huruvida de rättsliga förhållandena mellan försäkringsgivarna i förevarande fall omfattas av begreppet avtalsförpliktelser i den mening som avses i artikel 1.1 i [Rom I-förordningen]. Om de rättsliga förhållandena mellan försäkringsgivare omfattas av detta begrepp är frågan huruvida dessa förhållanden ingår i kategorin försäkringsavtal (rättsliga förhållanden) och om tillämplig lag i sådana fall ska fastställas i enlighet med artikel 7 i [Rom I-förordningen].

3. Om de första två frågorna besvaras nekande bör det klargöras huruvida de rättsliga förhållandena mellan försäkringsgivare för fordon som används i kombination vad avser regressrätt omfattas av begreppet utomobligatoriska förpliktelser i den mening som avses i [Rom II-förordningen] och huruvida dessa förhållanden ska betraktas som ett härlett rättsligt förhållande som uppkommer till följd av trafikolyckan (vållande) när tillämplig lag bestäms enligt artikel 4.1 i [Rom II-förordningen]. Ska försäkringsgivarna för de fordon som används i kombination i förevarande

fall betraktas som gäldenärer som är ansvariga för samma fordran i den mening som avses i artikel 20 i [Rom II-förordningen] och ska tillämplig lag avseende förhållandena dem emellan fastställas i enlighet med denna bestämmelse[?]”

27. Skriftliga yttranden har inkommit från ERGO, If P&C, den tyska och den litauiska regeringen samt Europeiska kommissionen i mål C-359/14. Skriftliga yttranden har också inkommit i mål C-475/14 från Gjensidige Baltic, Litauen och kommissionen. Dessa båda mål har förenats med avseende på det muntliga förfarandet och domen. Muntlig förhandling har emellertid inte begärts och någon sådan har inte hållits.

Rättslig bedömning

Inledande anmärkning

28. If P&C och den litauiska regeringen har nämnt att Litauen har undertecknat Haagkonventionen om tillämplig lag rörande trafikolyckor.[19] Det föreskrivs emellertid i artikel 2.5 i den konventionen att den inte ska tillämpas på regresstalan eller subrogation när det gäller försäkringsbolag. Konventionen är därför inte relevant för fastställandet av tillämplig lag i förevarande mål.

Direktiv 2009/103

29. I mål C-475/14 har Lietuvos Aukščiausiasis Teismas genom sin första fråga önskat få klarhet i huruvida artikel 14 b i direktiv 2009/103 föreskriver en särskild lagkonfliktsregel som ska tillämpas på en regresstalan. Denna fråga är även relevant i mål C-359/14, men den har inte ställts av Vilniaus miesto apylinkės teismas.

30. Gjensidige Baltic har gjort gällande att artikel 14 b utgör en sådan *lex specialis*.

31. Jag delar inte denna uppfattning.

32. Det framgår tydligt av direktivets lydelse och syften att artikel 14 b inte föreskriver särskilda bestämmelser för fastställandet av vilken lag som ska tillämpas på regresstalan mellan försäkringsgivare.

33. För det första innebär direktivet inte, såsom kommissionen med fog har påpekat, en harmonisering av reglerna för tillämplig lag i tvister angående olyckor med motorfordon. Det allmänna syftet med direktivet är i stället att säkerställa skydd för skadelidande genom att försäkringstäckning finns.[20]

34. För det andra ska artikel 14 a och 14 b tolkas tillsammans. När det gäller försäkringar för motorfordon krävs i artikel 14 att medlemsstaterna ska säkerställa att varje försäkringsavtal är sådant att en och samma premie ger det skydd som krävs i hela Europeiska unionen enligt dess lagstiftning eller det skydd som krävs i den medlemsstat där fordonet normalt är hemmahörande, om detta skydd är högre.[21] Texten behandlar uteslutande den territoriala utsträckning och nivå av täckning som försäkringsgivaren har skyldighet att tillhandahålla, för att säkerställa ett lämpligt skydd för skadelidande vid trafikolyckor.

19 — Se Haagkonferensen om internationell privaträtt och handlingar från den 11e sessionen 1968 (Del III, trafikolyckor s. 223).

20 — Se skäl 12 i ingressen till direktivet.

21 — Se skäl 26 i ingressen till direktivet.

35. Det finns således inget utrymme för bedömningen att texten kan utvidgas till att utgöra en särskild bestämmelse för att fastställa tillämplig lag i tvister mellan försäkringsbolag avseende regresstalan. Enkelt uttryckt stödjer varken direktivets lydelse eller dess syfte en sådan tolkning.

Allmänna anmärkningar beträffande Rom I- och Rom II-förordningarna

36. Parterna har olika synsätt beträffande frågan huruvida tillämplig lag på regresstalan ska fastställas enligt bestämmelserna i Rom I-förordningen eller Rom II-förordningen. Deras uppfattningar skiljer sig i huvudsak beroende på huruvida de spårar regresstalans ursprung till ett avtalsförhållande (försäkringsavtalen) eller till ett utomobligatoriskt förhållande (trafikolyckan).

37. I mål C-359/14 har tre parter (If P&C, Tyskland och kommissionen) gjort gällande att eftersom regresstalan har sitt ursprung i och är knuten till a) avtalet mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren för dragfordonet och b) avtalet mellan försäkringstagaren och försäkringsgivaren för släpvagnen, är regresstalan till sin beskaffenhet avtalsrelaterad. Tillämplig lag ska således fastställas enligt Rom I-förordningen och det är de litauiska bestämmelserna som ska tillämpas. If P&C anser att situationen regleras enligt artikel 7.1, som specifikt avser försäkringsavtal. Tyskland har gjort gällande att artikel 16 i Rom I-förordningen, som avser flera gäldenärer ska tillämpas.

38. Kommissionen har påpekat att begreppet ”talan som avser skadestånd utanför avtalsförhållanden” i samband med artikel 5 i Bryssel-konventionen är ”ett uppsamlingsbegrepp”, eftersom det nämns efter överväganden avseende ”talan som avser skadestånd i avtalsförhållanden”. Kommissionen har gjort gällande att försäkringsgivarens begäran omfattas av tillämpningsområdet för artikel 15 och artikel 16 i Rom I-förordningen. Det följer av artikel 16 (som gäller flera gäldenärer) att om en borgenär har en fordran på flera gäldenärer som är ansvariga för samma fordran behöver inte gäldenärerna själva vara bundna av ett avtalsförhållande. För att en situation med flera fordringar ska omfattas av tillämpningsområdet för Rom I-förordningen, är det således tillräckligt att det finns avtalsförhållanden mellan varje gäldenär och dess borgenär.

39. ERGO har gjort gällande att Rom II-förordningen ska tillämpas. Trafikolyckan medför ett utomobligatoriskt förhållande mellan skadevållaren och den skadelidande. Således är den lag som ska tillämpas enligt artikel 4.1 i Rom II-förordningen tysk lag och bestämmelserna om flera gäldenärer i artikel 20 i Rom II-förordningen ska tillämpas på regresstalan. Den litauiska regeringen har gjort gällande att begreppet utomobligatoriska förpliktelser ska ges en vid tolkning och att förhållandet mellan försäkringsgivare ligger närmare ett utomobligatoriskt förhållande.

40. I mål C-475/14 har Gjensidige Baltic gjort gällande att rättsförhållandet mellan försäkringsgivarna för dragfordonet och släpvagnen följer av trafikolyckan och därför omfattas av Rom II-förordningen. I artikel 20 (avseende flera gäldenärer) i den förordningen fastställs således tillämplig lag för regresstalan mellan försäkringsgivarna. Litauen och kommissionen har uttryckt samma respektive uppfattningar som i mål C-359/14.

41. Följer en regresstalan från försäkringsgivaren för ett dragfordon mot försäkringsgivaren för en släpvagn av en avtalsförpliktelse eller av en utomobligatorisk förpliktelse? Åtminstone följande punkter förefaller ostridiga.

42. För de första definieras inte begreppet ”avtalsförpliktelse” i Rom I-förordningen.

43. För det andra ska det materiella tillämpningsområdet i Rom I- respektive Rom II-förordningarna överensstämma med varandra och med Bryssel I-förordningen. [22]

22 — Se skäl 7 i ingresserna till både Rom I- och Rom II-förordningarna. Se vidare dom ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, punkt 28.

44. För det tredje har domstolen i förevarande mål fått frågan huruvida bestämmelserna i Rom I- eller Rom II-förordningen fastställer tillämplig lag i en situation där två eller flera försäkringsgivare kan vara solidariskt betalningsansvariga, enligt de respektive försäkringsavtalen, beträffande ersättning till en skadelidande som har lidit skada genom ett vållande från försäkringstagarens sida, och en försäkringsgivare som har betalat denna ersättning fullt ut och begär ersättning från den/de andra. Rättspraxis avseende Bryssel I-förordningen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar kan inte tillämpas automatiskt, men domstolen kan emellertid ta hjälp av denna rättspraxis.

45. Enligt min uppfattning är följande härledda principer från rättspraxis avseende Bryssel I-förordningen relevanta.

46. För det första ska begreppen ”avtal” och ”skadestånd utanför avtalsförhållanden”, i den mening som avses i artikel 5.1 och 5.3 i Bryssel I-förordningen, tolkas självständigt, med hänsyn tagen framför allt till förordningens systematik och syften. [23] Detsamma måste gälla begreppen ”avtalsförpliktelser” i Rom I-förordningen och ”utomobligatoriska förpliktelser” i Rom II-förordningen.

47. Vidare ska det erinras om att i den mån Bryssel I-förordningen ersätter Brysselkonventionen, är domstolens tolkning av bestämmelserna i den sistnämnda också giltig för bestämmelserna i Bryssel I-förordningen. [24]

48. Det har även fastställts att det för att bestämmelsen om särskild behörighet i fråga om avtal i artikel 5.1 a i förordningen ska kunna tillämpas måste framgå att det föreligger en rättslig förpliktelse som en part frivilligt har åtagit sig gentemot en annan person och att kärandens talan grundas på denna förpliktelse. [25] Begreppet ”avtalsförpliktelser” i Rom I-förordningen ska således ha samma grund.

49. Slutligen omfattar begreppet ”skadestånd utanför avtalsförhållanden”, i den mening som avses i artikel 5.3 i Bryssel I-förordningen, varje talan som syftar till att gentemot svaranden göra gällande ett ansvar som *inte* är hänförligt till ett ”avtal” i den mening som avses i artikel 5.1 a i förordningen. [26] Som kommissionen med fog har påpekat är begreppet talan som avser skadestånd utanför avtalsförhållanden ett uppsamlingsbegrepp. Samma logik ska tillämpas på gränsdragningen mellan avtalsförpliktelser enligt Rom I-förordningen och utomobligatoriska förpliktelser enligt Rom II-förordningen.

50. Min utgångspunkt är således att pröva huruvida en försäkringsgivares regresstalan i huvudsak är avtalsrelaterad till sin art. Endast om den inte motsvarar denna kategori ska den anses som utomobligatorisk.

Rom I-förordningen

51. I mål C-359/14 har den hänskjutande domstolen önskat få klarhet i huruvida artikel 4.4 i Rom I-förordningen innebär att tysk lag ska tillämpas i målen vid de nationella domstolarna (tolkningsfråga 1). I mål C-475/14 har den hänskjutande domstolen önskat få klarhet i huruvida rättsförhållandet mellan försäkringsgivarna för dragfordonet respektive släpvagnen medför avtalsförpliktelser i den mening som avses i artikel 1 i Rom I-förordningen. Om detta är fallet önskar den vidare få klarhet i huruvida artikel 7 i Rom I-förordningen ska tillämpas för att fastställa tillämplig lag (tolkningsfråga 2)?

23 — Se dom Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, punkt 18 och där angiven rättspraxis.

24 — Se dom Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, punkt 19 och där angiven rättspraxis.

25 — Se dom ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490 punkt 33 och där angiven rättspraxis.

26 — Se vidare dom Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, punkterna 20 och 21. Se även dom ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490 punkt 32 och där angiven rättspraxis.

52. Två omständigheter framgår av besluten om hänskjutande. För det första finns det i vart och ett av målen inget avtal mellan de båda försäkringsgivarna. Således finns det ingenting som bestämmelserna om lagval i artikel 3 och bestämmelserna om tillämplig lag i avsaknad av parternas lagval i artikel 4 i Rom I-förordningen kan tillämpas på och artikel 7 är också irrelevant. För det andra finns det otvivelaktigt försäkringsavtal mellan försäkringstagarna för dragfordonet och släpvagnen och deras respektive försäkringsgivare.

53. Det har varken i mål C-359/14 eller C-475/14 konstaterats att litauisk lag gäller för dessa avtal. I den utsträckning det är nödvändigt att fastställa tillämplig lag på försäkringsavtalen ska detta göras i enlighet med artiklarna 3, 4 och/eller 7. Detta är visserligen en fråga som den nationella domstolen ska avgöra, men de handlingar som domstolen förfogar över visar att det sannolikt är litauisk lag.[27]

54. När det gäller försäkringsgivarens regresstalan anser jag emellertid att tillämplig lag ska fastställas i enlighet med bestämmelserna i Rom I-förordningen, av följande skäl.

55. I artikel 1.1 i Rom I-förordningen föreskrivs följande: ”Denna förordning ska tillämpas på avtalsförpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt.” Denna lydelse kan omfatta sådana situationer som är aktuella i målen vid de nationella domstolarna.

56. I artikel 5.1 a i Bryssel I-konventionen[28] används en lite annorlunda formulering, nämligen ”… om talan avser avtal…”. Det materiella tillämpningsområdet för åtgärder inom den internationella privaträtten ska emellertid vara detsamma.[29] Den mening som begreppet ”avtalsförpliktelser” har i artikel 1.1 i Rom I-förordningen fastställer det materiella tillämpningsområdet för den förordningen. Det är därför motiverat att söka hjälp i den rättspraxis som avser Bryssel I-förordningen.

57. Domstolen har funnit att även om det enligt artikel 5.1 a i Bryssel I-förordningen inte fordras att något avtal har slutits är det likväl – för att bestämmelsen ska kunna tillämpas – ett oundgängligt krav att en förpliktelse kan bestämmas, eftersom en domstols behörighet i fråga om talan som avser avtal avgörs med hänsyn till den ort där den förpliktelse som talan avser har uppfyllts eller ska uppfyllas. För att bestämmelsen om särskild behörighet i artikel 5.1 a i förordningen ska kunna tillämpas ”måste det således fastställas att det föreligger en rättslig förpliktelse som en part frivilligt har åtagit sig gentemot en annan person och att kärandens talan grundas på denna förpliktelse”.[30] En tolkning av bestämmelsen på ett sådant sätt att detta krav inte ställdes skulle gå utöver de fall som avses i Bryssel I-förordningen.

58. Jag anser att dessa kriterier för bedömningen av huruvida det finns ett ”avtal” (och om ”avtalsförpliktelser” således nödvändigtvis föreligger) i förevarande fall är uppfyllda. Varje försäkringsgivare har ett avtal med dess försäkringstagare, vilket medför ömsesidiga förpliktelser. Försäkringsgivarens förpliktelser omfattar skadeståndsskydd för försäkringstagaren. Försäkringstagarens förpliktelser omfattar betalning av försäkringspremien. Det finns ingenting som visar att dessa förpliktelser inte ska fullgöras fritt av den ena parten gentemot den andra. Det är kort sagt uppenbart att det rör sig om ”avtal” och om ”avtalsförpliktelser” när det gäller dessa parter.

27 — Eventuellt genom uttryckligt val (artikel 3). Annars på grund av att tillhandahållaren av tjänsten (försäkringsbolaget) eller försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort i Litauen (artikel 4.1 b respektive 7.3 b). Det är även troligt att risken, vid den tidpunkt då avtalet slöts, befann sig i Litauen (artikel 7.3 a). När det gäller huruvida artikel 7.4 är relevant, se fotnot 13 ovan.

28 — Den allmänna regeln enligt Bryssel I-förordningen är att talan ska väckas i den medlemsstat där svaranden har sin hemvist (artikel 2). Genom artikel 5.1 a i Bryssel I-förordningen införs en bestämmelse om särskild domstol som innebär ett undantag från denna allmänna bestämmelse, i vilken föreskrivs att talan mot den som har hemvist i en medlemsstat om talan avser avtal kan väckas i uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser.

29 — Se punkt 43 ovan.

30 — Se dom Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, punkterna 46 och 47 samt där angiven rättspraxis. Se även mitt förslag till avgörande i det målet, Česká spořitelna, EU:C:2012:586, punkterna 43–45.

59. För att kategorisera de civilrättsliga yrkandena som utgör kärnan i målen vid de nationella domstolarna, kan det nu vara till hjälp att vidare undersöka förhållandet mellan de olika inblandade parterna i mer abstrakta termer.

60. Låt oss föreställa oss att det inträffar en trafikolycka, som omfattar ett dragfordon och en släpvagn. Olyckan medför skada för en skadelidande som inte på något sätt kan klandras för olyckan. Vi låter A vara försäkringstagaren för dragfordonet, B försäkringstagaren för släpvagnen, X den som lidit skada av olyckan, C försäkringsgivaren för dragfordonet och D försäkringsgivaren för släpvagnen. A och B har orsakat och/eller är ansvariga för den skada som X har orsakats. X har således inget utomobligatoriskt skadeståndskrav gentemot A och B.

61. A och B har var och en ett avtalsförhållande med deras respektive försäkringsgivare C och D. Ersättning betalas till X enligt dessa avtal. Även om X betalas av C och/eller D direkt finns det inget avtalsförhållande mellan X, å ena sidan, och C och/eller D, å den andra. Trafikolyckan och ersättningskraven enligt försäkringsavtalen är händelser som utlöser betalningsförpliktelsen.

62. Huruvida betalning görs till försäkringstagarna (A och B) eller direkt till den skadelidande X är ingen relevant omständighet. Eftersom förpliktelsen att betala har sina rötter i avtalet kan inte betalningsmottagarens identitet (oavsett om det är försäkringstagaren, den skadelidande, eller försäkringsgivaren för dragfordonet) förändra förpliktelsens art. Således ligger tyngdpunkten i förpliktelsen att ersätta i avtalsförpliktelsen (för försäkringsgivaren att ersätta försäkringstagaren), och inte i några utomobligatoriska förpliktelser mellan skadevållaren och den skadelidande som uppkommer genom trafikolyckan. Om skadevållaren inte var försäkrad skulle han själv vara skadeståndsskyldig gentemot den skadelidande för den orsakade skadan. I avsaknad av ett avtal om att tillhandahålla täckning skulle försäkringsbolagen inte ha något ansvar. Av detta följer att en försäkringsgivares regresstalan mot en annan (C mot D i mitt exempel) har sina rötter i försäkringsavtalen, att det därför är nära knutet till de båda försäkringsgivarnas avtalsförpliktelser gentemot deras respektive försäkringstagare och att det följaktligen ska omfattas av Rom I-förordningen.

63. Kan frågan huruvida tillämplig lag vid regresstalan omfattas av Rom I-förordningen ytterligare klargöras genom artiklarna 15 (”Laglig subrogation”) och 16 (”Flera gäldenärer”)?

64. Enligt min mening är så inte fallet.

65. I artikel 15 föreskrivs att den lag som reglerar den tredje mannens skyldighet mot borgenären ska avgöra om och i vilken utsträckning den tredje mannen har rätt att mot gäldenären utöva de rättigheter som borgenären hade mot gäldenären enligt den lag som reglerar förhållandet dem emellan. Artikel 16 rör situationer där en borgenär har en fordran på flera gäldenärer som är ansvariga för samma fordran.

66. Jag vill inledningsvis påpeka att den omständigheten att dessa bestämmelser återspeglas i artiklarna 19 och 20 i Rom II-förordningarna visar att de inte kan vara avgörande för att fastställa vad som omfattas av avtal (och således regleras av Rom I-förordningen) och vad som är utomobligatoriskt (och således regleras av Rom II-förordningen). [31]

67. Tyvärr finns det ingenting i ingressen till Rom I-förordningen som förklarar ursprunget till artikel 15 eller artikel 16 eller syftet med dessa bestämmelser. Lydelsen i artikel 15 i Rom I-förordningen liknar artikel 13.1 i Romkonventionen. I Giuliano- och Lagarde-rapporten anges att ”’subrogation’ innebär intjänande av borgenärens rättigheter gentemot den person som, då han är skyldig att betala skulden tillsammans med andra eller för andras räkning, hade ett intresse av att

31 — Se motiveringen till kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II), KOM(2003) 427 (slutlig), s. 26.

uppfylla det” och, eftersom konventionen endast ska tillämpas på avtalsförpliktelser är denna bestämmelse begränsad till rättigheter som är avtalsrelaterade till sin art.[32] Författarna till rapporten förklarar att bestämmelserna om subrogation inte ska tillämpas på subrogation av lag när den skuld som ska betalas har sitt ursprung i skadestånd (till exempel när försäkringsgivaren efterträder försäkringstagaren beträffande de rättigheter som försäkringstagaren har mot den person som orsakar skadan). En situation av rättslig subrogation kan oftare uppkomma när en borgenär beviljar ett lån till en gäldenär mot garanti. Om garanten (tredjeman) betalar hela skulden till borgenären subrogerar (ersätter) han sedan borgenären och har en fordran på gäldenären.

68. Situationen i de båda nationella mål som är aktuella i förevarande mål är emellertid inte så tydlig som situationen avseende en borgenär, en gäldenär och en garant.

69. I artikel 16 i Rom I-förordningen bevaras kontinuiteten av tillämplig lag när det finns flera gäldenärer beträffande avtalsförpliktelser. Denna artikel underlättar emellertid inte fastställandet av huruvida en viss ursprunglig förpliktelse är en avtalsförpliktelse eller en utomobligatorisk förpliktelse.

70. Enligt min mening belyser således ingen av bestämmelserna frågan huruvida regresstalan omfattas av Rom I-förordningen.

71. Mot bakgrund av den bedömning som jag gjort ovan, finner jag att när två eller flera försäkringsgivare är solidariskt ansvariga för att ersätta en skadelidande som har lidit förlust eller skada till följd av en skadeståndsgrundande handling eller underlåtelse från försäkringstagarens/försäkringstagarnas sida, och när en försäkringsgivare har betalat denna ersättning och begär ersättning för utbetalningen från övriga parter, ska försäkringsgivarens förpliktelse att ersätta försäkringstagaren, eller den skadelidande för försäkringstagarens räkning, klassificeras som avtal i den mening som avses i Rom I-förordningen. Oavsett om försäkringsgivaren betalar beloppet direkt till den skadelidande eller en försäkringsgivare betalar ett belopp till en annan försäkringsgivare då denne bidrar till detta belopp, förblir arten av förpliktelsen att betala ersättning densamma. Tillämplig lag ska följaktligen fastställas enligt Rom I-förordningen.

Rom II-förordningen

72. Jag har kommit fram till slutsatsen att försäkringsgivarens regresstalan omfattas av Rom I-förordningen. Det finns således inte i strikt mening någon anledning att beakta Rom II-förordningen. För ordningens skull ska jag dock kort göra detta.

73. Enligt min mening omfattas inte försäkringstagarens regresstalan av tillämpningsområdet för artikel 1.1 i Rom II-förordningen av följande skäl.

74. För det första är utomobligatoriska förpliktelser en uppsamlingskategori. Det följer av min bedömning i punkterna 58–62 och min slutsats i punkt 71 ovan att målen vid de nationella domstolarna gäller avtalsförpliktelser. Artikel 1.1 i Rom II-förordningen kan således inte tillämpas.

75. För det andra kan inte tillämplig lag fastställas i enlighet med den generella kategorin utomobligatoriska förpliktelser i artikel 4 i Rom II-förordningen. Detta beror på att det inte har skett någon skadevållande händelse mellan försäkringsgivaren för dragfordonet och försäkringsgivaren för släpvagnen. Försäkringsgivaren för dragfordonet har inte orsakat någon skada för försäkringsgivaren för släpvagnen och den sistnämnda har inte heller orsakat den förstnämnda skadan. Således *föreligger inga utomobligatoriska förpliktelser mellan de båda försäkringsgivarna*. Visserligen skapade trafikolyckan, och den skada som den skadelidande därigenom orsakades, fordringen/fordringarna

32 — Se rapporten av M. Giuliano, professor, University of Milan, och P. Lagarde, professor, University of Paris I, om konventionen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (EGT C 282, 1980, s. 1), artikel 13 (”Subrogation”).

enligt försäkringsavtalet/försäkringsavtalen, men försäkringsgivarna var inte protagonister till den handlingen och är långt ifrån den. Deras enda samband med den är genom förpliktelserna i deras försäkringsavtal med deras respektive försäkringstagare.[33] Enligt fast rättspraxis ”… kan skadeståndsansvar utanför avtalsförhållanden endast beaktas om det kan fastställas ett orsakssamband mellan skadan och den omständighet som ligger till grund för skadan”.[34]

76. För det tredje omfattas inte försäkringsgivarens regresstalan av någon av de kategorier av utomobligatoriska förpliktelser som regleras i artiklarna 5–12 i Rom II-förordningen.

77. Vilken tolkning ska göras av artikel 18, i vilken föreskrivs lagval när ”[d]en skadelidande” kan väcka talan om skadestånd direkt mot den ansvariges försäkringsgivare, ”om detta föreskrivs i den tillämpliga lagen för den utomobligatoriska förpliktelsen eller i den tillämpliga lagen för försäkringsavtalet”?

78. Det finns visserligen inget skäl i ingressen som belyser meningen med artikel 18, men vägledning kan hämtas i motiveringen till kommissionens förslag till artikel 14 (som senare blev artikel 18), där följande anges: ”Artikel 14 fastställer tillämplig lag beträffande frågan huruvida den skadelidande får väcka en direkt talan mot försäkringsgivaren för den ansvariga personen. Den föreslagna regeln utgör en rimlig balans mellan de intressen som står på spel, då den skyddar den skadelidande genom att ge denne en möjlighet att välja, och samtidigt begränsar valet till de båda lagar som försäkringsgivaren rimligen kan förvänta sig kommer att tillämpas, den lag som är tillämplig på utomobligatoriska förpliktelser och den lag som är tillämplig på försäkringsavtalen. Under alla omständigheter fastställs försäkringsgivarens förpliktelser i den lag som reglerar försäkringsavtalet. Liksom i artikel 7, avseende miljö, kommer den formulering som använts här att undvika risken för tvivel när den skadelidande inte utövar sin valmöjlighet.”

79. Enligt min mening innebär artikel 18 inget annat än att den skadelidande bereds möjlighet att inleda ett förfarande direkt mot försäkringsgivaren (och inte skadevållaren) medan situationens grundläggande parametrar förblir oförändrade. Frågan huruvida den skadelidande kan ha en fordran på skadevållaren kommer att regleras av den lag som ska tillämpas på utomobligatoriska förpliktelser. Huruvida försäkringsgivaren är rättsligt skyldig att utge ersättning i den skadevållandes ställe kommer att bero på villkoren i försäkringsavtalet såsom det ska tolkas enligt den lag som är tillämplig på avtalet.

80. Jag är därför övertygad om min ståndpunkt att Rom II-förordningen inte ska tillämpas och att artikel 20 gällande flera gäldenärer inte är relevant för att fastställa tillämplig lag i mål C-359/14 eller mål C-475/14.

Förslag till avgörande

81. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen ska besvara de frågor som har ställts av Vilniaus miesto apylinkės teismas i mål C-359/14 och av Lietuvos Aukščiausiasis Teismas i mål C-475/14 på följande sätt:

— I artikel 14 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG av den 16 september 2009 om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet föreskrivs ingen särskild bestämmelse för fastställandet av tillämplig lag.

— När två eller flera försäkringsgivare är solidariskt ansvariga för att ersätta en skadelidande som har lidit förlust eller skada till följd av en skadeståndsgrundande handling eller underlåtelse från försäkringstagarens/försäkringstagarnas sida, och när en försäkringsgivare har betalat denna

33 — Se punkt 60 ovan.

34 — Se dom ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490 punkt 34 och där angiven rättspraxis.

ersättning och begär ersättning för utbetalningen från övriga parter, ska försäkringsgivarens förpliktelse att ersätta försäkringstagaren, eller den skadelidande för försäkringstagarens räkning, klassificeras som avtal i den mening som avses i artikel 1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I). Oavsett om försäkringsgivaren betalar beloppet direkt till den skadelidande eller en försäkringsgivare betalar ett belopp till en annan försäkringsgivare då denne bidrar till detta belopp, förblir arten av förpliktelsen att betala ersättning densamma. Tillämplig lag ska följaktligen fastställas enligt Rom I-förordningen.